

Irina IONESCU

Mai mult sau mai puțin argumentat

Privit cu distanțare critică, Festivalul de dans Constanța, 2001 impune câteva observații legate de prezența spectacolului de teatru-dans pe scenele românești. Oferta foarte săracă existentă în acest moment a determinat alcătuirea programului din numai patru spectacole, doar în parte reprezentative pentru reflectarea obiectivă a diversității formulei de spectacol în cauză. Pe baza informației existente, specialiștii au încercat, în cadrul unui colocviu intitulat „Textul pe scenă și lumile lui”, găsirea unei definiții cât mai exacte a spectacolelor de teatru-dans realizate la noi. Fără să fi ajuns la formularea unei concluzii operante din punct de vedere practic, discuțiile au evidențiat totuși existența unor tendințe tot mai puternice. S-a vorbit astfel despre elemente de teatralitate în dans, despre formule de devenire teatru-dans, despre viziuni personale asupra acestui tip de spectacol. Stadiul profan în care se află publicul românesc în materie de teatru-dans, simplifică însă lucrurile până la simpla atracție sau respingere – de cele mai multe ori neargumentată – a montărilor care reușesc să treacă rampa, performanță nerealizată nici ea întotdeauna.

Noutatea absolută a Festivalului de la Constanța a reprezentat-o premiera semnată de Sergiu Anghel la Teatrul de Balet „Oleg Danovski”. *Furtuna* lui Shakespeare cuprinde în viziunea sa imaginea totală, istorică și fantastică, intelectuală și sentimentală, practică și imaginară, viscerală și mentală, onirică

și terestră a existenței umane. Este o confesiune – absorbția propriei biografii în operă pare destul de puternică – câteodată candidă, alteori reticentă, sinuoasă sau impregnată de afecțiune și dragoste reală. Construind – în general – dominat de ordine și eleganță, împotriva sordidului vieții cotidiene, Sergiu Anghel nu reușește să evite mereu capcana referirii prezentului la un sens și la o eternitate pe care le presupune mitul. Dilată granițele spectacolului și trădează, din acest motiv, inadmisibil de mult, emoțiile inițiatului pentru conotații sexuale de proastă calitate. Obsedat de structuri și corespondențe, regizorul caută să domine prin polisemii multiple și conotații nu întotdeauna descifrabile. Din păcate însă, spectacolul nu este unitar, rezultatul dialecticii contrariilor vizual-verbal și descriptiv-intelectual, rămânând, de multe ori, încremenit în „paralizia” lui spirituală.

Cel de-al doilea spectacol prezentat în Festival a fost realizat de coregraful Răzvan Mazilu. Premieră a Teatrului Național București, stagiunea 1994–1995, *Dama cu camelii* după Al. Dumas-fiul a lăsat, din nefericire, impresia unei montări artificial ținute în viață din cauza unor orgolii personale, ușor detectabile și în jocul Maiei Morgenstern, puternic marcată și serios zdruncinată de succesul unor creații actricești anterioare. Cu toate acestea, interpretarea originală și speculativă dată de Răzvan Mazilu textului de spectacol reușește să exprime revelator aproape toate

liniile ascunse și meandrele complicate ale relației pasionale dintre Marguerite Gautier și Armand Duval.

În încercarea de a da o formă *în pași de dans* piesei lui Radu Stanca *Dona Juana*, la Teatrul Național Cluj, regizoarea Livia Tulbure Gună nu reușește decât să se lupte neîncetat cu timpul, răbdarea și chiar nervii spectatorilor. Reflecția pe marginea mitului, meditația asupra acceptării sale, intensitatea trăirilor sentimentului de iubire, profunzimea filosofică a textului dispar definitiv într-o viziune inexplicită și obscură, dar colorată ce-i drept, din plin, în stilul inconfundabil al scenografei Adriana Grand.

Consecvent demersului său independent, Mihai Mihalcea a prezentat spectacolul *haMMam/Prizonier în cutia toracică*, inspirat de romanele *Copilul de nisip* și *Noaptea sacră* de Tahar Ben Jelloun, o producție a Centrului MultiArt Dans & Solitude Project. Pornind de la regulile și tabuurile lumii islamice, montarea elimină treptat semnificația imediată a circumstanței pentru a o integra universalității condiției umane, conștiinței colective care ne situează într-un spațiu și un timp etern. *haMMam/Prizonier în cutia toracică* este – îndrăznesc să spun – cea mai reușită realizare în domeniul teatrului-dans a ultimilor ani și un bun prilej de a descoperi talentul actoresc nebănuț al Laurei Stoica, atunci când emoțiile o lasă să evolueze.

Festivalul de dans Constanța, 2001 s-a încheiat cu o Seară de gală, regizată de Răzvan Mazilu, după un scenariu de Ana-Maria Munteanu. Prezența unor artiști de talie internațională precum Corina Dumitrescu, Răzvan Mazilu – în calitate de dansator de această dată – și, mai ales, Gigi Căciuleanu,

electrizant ca de obicei, a demonstrat prin exemplificare valoarea spre care ar trebui să tindă toți elevii înscriși la startul Concursului de interpretare ce s-a desfășurat adiacent Festivalului.

Scenă din *Furtuna* de Shakespeare